

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An liceat exponere propriam vitam pro defendenda amici vita, & bonis ejus? Et in corpore hujus resolutionis aliqui casus in exemplum supradictae difficultatis adducuntur, & explanantur? Ex p. 5. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

forem, cum aliter non potest innocentem liberare. Et confitetur per rationem quam adducit Papa in cap. illo *Dilecto*, adducto. Qui enim non auxiliatur proximo ad repellendam iniuriam, videtur iniuriantem favere, ac esse particeps culpæ, ideo tenetur vitare culpam, & provide si non possit aliter iniuriam proximi propulsiare, tenetur occidere aggressorem ne fiat particeps culpæ eius. Ita Faber.

RESOL. XXXV.

An liceat exponere propriam vitam pro defendenda amici vita, & bonis eius?

Est in corpore huius Resolutioni aliqui casus in exemplum supradictæ difficultatis adducuntur, & explanantur. Ex part. 5. tract. 4. Ref. 28.

Sup contentis in hac Res lege doctrinam d. a. rum præcedentium Resolutionum.

§. 1. PRIMA opinio negat. Ita Durandus in 4. dist. 17. qu. 6. Richard. dist. 15. art. 2. q. 5. Gabriel dist. 16. q. 3. art. 1. not. 4. Paludanus dist. 15. q. 3. art. 12. concl. 3. Bellarm. de bonis operibus lib. 3. c. 8. 10. 3. asserentes de his, quæ ad vitæ sustentationem necessaria sunt, non licere elemosynam facere extremè indigenti. Vnde D. August. lib. de Mendacio, c. 6. sic ait, Si quis vitam corporalem pro vita corporali amici perdat, non diligit proximum sicut se ipsum, sed plusquam seipsum, quod doctrinæ regulam excedit. Et ratio est, quia, ut docet Scotus in 3. dist. 29. in arg. ad oppositum. Mensura est perfectior mensurato, sed dilectio sui est mensura dilectionis proximi, iuxta illud Matth. 22. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Ergo nemo potest ponere vitam suam pro amico, quia ponet perfectius pro imperfectiori, quod repugnat rectæ rationi. Et ita hanc sententiam mordicus sustinet doctus Hurtado de Mendoza in 2. 2. dist. 144. sect. 4. §. 42. vbi statuit, peccatum esse aliquem mortem obire pro vita temporalia hominis privati sibi æqualis.

2. Secunda sententia affirmat. Ita Azorius tom. 3. lib. 2. c. 1. q. 2. Scotus de iust. lib. 5. q. 1. art. 6. Victoria in relect. de Homicidio, n. 25. Corduba lib. 1. qu. 38. ad 4. & alij: quia non est contra ordinem charitatis ponere vitam corporis pro amico: nam ordo charitatis exigit, ut bona gratia, vel virtutis prius velimus nobis, quam proximo; non tamen exigit, ut cætera bona, nimirum vel vitæ corporalis, vel famæ, vel honoris, vel bonorum temporalium prius velimus nobis, quam alteri proximo.

3. Tertia opinio distinguit. Ita Faber de restit. in 4. seni. dist. 15. qu. 3. dist. 52. c. 1. n. 41. vbi sic ait. Ego in hac re distinguendum puto, quod cum queritur, an quis licetè possit ponere vitam pro amico & bonis suis, hoc potest contingere duobus modis. Vno modo præcisè accipiendi vitam corporalem proximi, & bona eius externa præcisè, tunc est dicendum non licere, quia sic ageretur contra ordinem charitatis, & regula eius transgrediretur, quod nulli dubium est esse malum & illicitum, & hoc modo concludunt rationes pro secunda sententia. Alio modo potest considerari vita proximi corporalis, & alia eius bona externa simul cum aliqua virtute, pro qua servanda simul cum corpore & bonis proximi vita corporalis exponitur, ut pro servanda iustitia simul cum corporali vita proximi, nimirum, quia videt quis proximum iniuste interfici, & lædi in bonis, vel pro servanda pietate: ut cum quis videt patrem subire periculum mortis, & filius se exponit periculo mortis, ut patrem à morte tueatur. Et denique cum quis nritur saluare vitam corporalem proximi & bonorum, est actus pietatis, ut ait Scotus in 3. dist. 30. §. quantum ad hoc, in fine. Vnde pius est laborare pro vita corporali proximi saluanda, quia supponendum est, quod si est bonus, erit melior, & valebit sibi & aliis sua bonitas, & si est malus, supponen-

dum est quod corrigetur, hoc enim est pie iudicare, sicut licet interpretari semper melius, quando non est oppositum manifestum. Cum ergo pietas sit virtus, qui laborat pro servanda vita corporali proximi, laborat simul pro virtute servanda, & sic est licitum, & hoc modo concludunt rationes pro prima opinione, quæ est Soto & aliorum, in omnibus enim illis argumentis supponitur exponi vitam pro saluanda vita proximi simul cum aliqua virtute, saltem amicitia, quæ dato quod non sit virtus, est tamen virtuti coniuncta, ut proprietatis, vel ut effectus eius, & sic conciliatur D. August. qui contraria dixisse videtur, ponere enim vitam pro amici vita temporalis, sine aliqua virtute, videtur demerita. Ita Faber, & ante illum Valentia tom. 3. dist. 39. 4. punct. 3.

4. Quarta sententia est Petri Lotca in 2. 2. qu. 26. art. 5. sect. 3. dist. 28. membr. 3. num. 15. vbi sic dicit. Ego tamen, perspectis utriusque sententiæ fundamentis, censeo hoc modo exponere vitam pro alio, quandoque esse opus egregiæ fortitudinis, & debitum esse exponatur pro Republica, quandoque esse laudabile, sed non debitum, ut si exponatur pro parte, aut pro amico, cum quo interueniat magna & honesta amicitia, sed quandoque etiam erit non laudabile, & inordinatum, ut si exponatur pro quocumque alio homine. In quo casu mihi probabilius apparet esse improvidentem vitæ effusionem & prodigalitatem, quæ culpa excusari non possit, multò potius quam si quis omnes facultates suas ignoto homini daret, qui manifestè esset stultus & prodigus; & hoc modo interpretor sanctum Thomam pro prima sententiâ allegantem, qui solum censet illicitam esse elemosynam de necessario vitæ, quando subtrahatur sibi, vel suis aequè indigentibus, nihil autem dixit, quando subtrahatur sibi, vel detur suis. Itaque solum comparavit se, & suos ex una parte cum extraneis; inter se autem & suos non fecit comparisonem. Permittit ergo opinari, fas esse subtrahere sibi vel detur suis, non tamen sibi, vel suis vel detur extraneis: inter suos autem veteris amicitia computari potest. Hæc Lotca.

5. Sed quia secunda sententia affirmativa satis est probabilis, ex illa infere licere homini constituto in naufragio dimittere tabulam in qua potest evadere, ut alter eam apprehendat & salvetur, ut infra fulvis dist. 2. cetur.

6. Eodem modo fatentur hominem constitutum in extrema necessitate posse relinquere cibum vnicum, & necessarium, ut aliter eodem modo indigens cum sumat; & pari ratione censetur licitum occurrere hostibus, vel bestia furenti, ut interdum amicus evadat. Sic etiam licet non se defendere occidendo inualorem, quamvis possit. Item dicendum est, qui in bello equum habet, posse alteri tradere ad fugam capellendam, idem in itinere per media frigora, & nives vestem suam alteri præbere, & sic in similibus, vide Bouium part. 1. lib. 12. cap. 4. q. 4.

RESOL. XXXVI.

An liceat exponere propriam vitam pro alio inferiori bono, ut pro honore, & facultatibus? Ex part. 5. tract. 4. Ref. 29.

§. 1. AD hoc dubium ita responder Lotca in 2. 2. dist. 28. membr. 3. n. 60. Duobus modis potest exponi vita periculo certo, & abique occasione spe. Vno modo negligendo medium quo conservari possit: Alio modo offerendo se evidenti mortis occasione, ut obiciendo se hosti parato ad interficiendum. Dico primò, priori modo licet negligere vitam